

Kerkdienst Janskerk 4 februari 2018

Thema: Bidt zonder ophouden

Lezing: I Thessalonicenzen 5 : 12-22

Voorganger: Harry Pals

Inleiding

Aan het einde van de eerste brief aan de Tessalonicenzen klinkt een hoop goede raad voor een leven in vrede met elkaar. Op allerlei manieren worden zij, en wij, aangespoord om altijd naar het goede te streven. Dat wordt concreet gemaakt: opkomen voor de zwakken, de moedelozen hoop te geven, alles te onderzoeken en het goede te behouden. Opmerkelijk is dat daartussen ook de oproep staat om 'onophoudelijk te bidden en God dank te zeggen onder alle omstandigheden'. Wat heeft het bidden en dankzeggen te maken met het opkomen voor de zwakken en het moed inspreken van de moedelozen? Hoe kun je als mens onophoudelijk bidden en dankzeggen temidden van alle omstandigheden?

Overweging

Tessalonica in Macedonië (wat nu Noord-Griekenland is), midden eerste eeuw van onze jaartelling, onder de heerschappij van keizer Tiberius: Romeinse legioenen paraderen, schepen en karavanen met handelswaar tussen Rome en het oosten komen aan en vertrekken, mensen van velerlei afkomst werken en wonen er, het wemelt er van de kapelletjes en beelden voor alle mogelijke goden die ook allemaal hun eigen vereerders en predikers hebben, allemaal hun eigen eredienst en feestdagen waaraan iedereen meedoet.

Iedereen? Nee, een klein groepje houdt zich afzijdig, sommigen van Joodse komaf, anderen niet. Ze komen elke zondag bij elkaar, delen rond een tafel eten, vertellen verhalen over Jezus en zijn God en zijn volk, leven van verlangen naar een wereld voor allen. En ze stellen elkaar vragen over hoe te leven. Want dat is niet gemakkelijk in een wereld die hen beschouwt als gevaarlijke spelbrekers die met hun afzijdigheid de goden verzoeken en zo de markt verstoren, de sociale samenhang kapot maken. Ze delen vragen als: hoe kunnen we zó leven dat we niet alleen maar ergernis en agressie oproepen? Hoe houden we het vol? Wanneer breekt de nieuwe tijd van Jezus nu eens door?

Was Paulus nog maar hier..., verzochten ze wel eens. Want ze hadden van de nieuwe levensweg van Jezus gehoord door hem, Paulus, de reizende Jood die gegrepen was door Jezus als de beloofde Godsmens, de Messias - Paulus, die het als zijn roeping, zijn missie was gaan beschouwen om ieder in de wereld van zijn tijd hierbij te betrekken.

En toen kwam er zomaar een brief van Paulus binnen, meegebracht door een bevriende reiziger uit Korinthe. Aandachtig luisterden ze, want ze wisten: hij kent ons, hij kent onze vragen...

"Jullie hebben je van de afgoden afgewend en toegekeerd naar de God van Israel, om die levende en ware God nu te dienen en Jezus als de komende te verwachten." [1 : 9-10]. Wat een geladen woorden, recht uit het hart en helemaal waar: een ander leven met een andere hoop: een bevrijdende God om in het leven en samenleven te dienen, en een mens-van-God om te volgen en te verwachten.

Paulus en de andere Jezus-volgelingen van toen waren er diep van overtuigd dat de heersende verhoudingen op hun eind liepen. Een andere tijd zou spoedig aanbreken: de doorbraak van het Jezus-leven, door een hemelse ingreep. Veel Joden geloofden dat in die tijd, ze leefden in een 'apocalyptische' verwachting, en daarin deelden Paulus en Jezus ook.

En in die tussentijd die rest, hoe moeten we dan leven? Vooral *voorbeeldig*, schrijft Paulus, zodat de mensen zich over je samenleven verwonderen. Leef onder elkaar zoals je hoopt dat het toegaat in de komende wereld van Jezus.

Paulus schrijft daar van alles over. We hoorden er iets van hoe Paulus dat aan het slot van zijn brief uitwerkt.

Heb aandacht in je omgeving voor wie dat speciaal nodig hebben. Voor wie ordeloos leven (zonder maat, zonder discipline, rommelig): waarschuw hen. Voor de kleinmoedigen (mensen in ademnood, die nog maar 'een beetje ziel' over hebben): bemoedig hen. Voor de zwakken (de krachtelozen): sta hen bij. En dan voor *allen*: geduld, lett. lank-moedigheid, d.i. lang van

gemoed, van zorg en bekommernis, zijn. En dat loopt uit op die aanstootgevende Jezus-praktijk: geen kwaad met kwaad vergelden, 'de andere wang' (zoals Jezus vertelde), altijd het goede voor de ander nastreven, voor elkaar (intern), voor allen (extern). *Altijd* - wat een uitdaging. En ook *altijd* je verheugen - wat een uitdaging; danken bij *alles* - wat een uitdaging. Dat is niet altijd blij zijn, maar wel *blijmoedig*, met een diepe vreugde vanwege de verbondenheid met de Komende.

En tussen al die woordjes met 'altijd' en 'alles' staan dan die 2 woorden waarom we dit brieffragment van Paulus in deze cyclus over bidden hebben opgenomen: *bidt onophoudelijk*. Ook al zo'n uitdaging: laat er *altijd* een gebed in je zijn. Tussen bemoedigen en liefde doen in, tussen je verheugen en dankbaar zijn in: *bidden*. Dat het hier tussen in staat kan ons er al attent op maken dat bidden niet zomaar wat in het wilde weg roepen of vragen is. Niet je wensenlijstje afdraaien, op de hemel afschieten. Niet je vastgraven in je eigen wensen. Nee, er is verband met de gemeenschap, met de gemeenschap achter Jezus aan, met de oriëntatie op zijn voorbeeldige leven, zijn afspiegeling van God, het Koninkrijk dat hij in ons midden bracht, de horizon van Gods toekomst voor allen. Daarop uitkijkend, daarnaar verlangend je hart uitstorten, de toekomst naar je heden toe roepen, onze wereld binnenroepen. *Onophoudelijk*, altijd in jullie en om je heen aanwezig.

Dat wordt onderstreept door het vervolg, als het gaat over de Geest, over profetieën, over het onderzoeken van alles: die zorgen voor openheid, ruimte; laat hen toe, sta in die ruimte, leef in de vrijheid.

Wat is de wereld van Paulus en die eerste Jezus-volgelingen ver weg van ons. Maar wat lijkt die soms ook weer dichtbij. Paulus zag dat de muur tussen Israel en de andere volken gevallen was: die muren hebben de mensen in Zuid-Afrika en Oost-Europa ook zien vallen - maar hoe is de vrijheid daarna vormgegeven? Hoeveel vrijheid hebben wij hen daar toegestaan? Maar ook dat andere van Paulus' gemeenten stelt ons voor vragen dicht op onze huid: *anders* zijn, het leven van Jezus met zijn vrede leven, het heil voor allen dat in Gods toekomst verborgen ligt *nu al* leven - hoe laten wij dat zien? We hoeven niet perse anders te zijn - maar de vrijheid van het evangelie staat toch wel tegenover een dagelijks bestaan dat vol is van moeten en presteren en afrekenen en afgerekend worden. Hoe is het mogelijk dat de vrijheid die ons in onze samenleving beloofd is zoveel onvrijheid, plichten, protocollisering met zich meebrengt? "Houd u ver van elke vorm van het boze", vat Paulus samen.

Bidden is je verlangen naar een andere wereld uiten, samen zeggen / zingen, eruit *leven*, erin leven, *erdoor* leven. Bidden roept een levensweg tevoorschijn uit de schaduw van de dood. Zo moge het zijn.